No: 1915 – Mahreç İşareti

ANTALYA SÜRAHİSİ

Tescil Ettiren

ANTALYA MADENİ EŞYA SANATKÂRLARI ESNAF ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 16.10.2025 tarihinden itibaren korunmak üzere 09.11.2026 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	:	1915
Tescil Tarihi	:	09.11.2026
Başvuru No	:	C2025/000421
Başvuru Tarihi	:	16.10.2025
Coğrafi İşaretin Adı	:	Antalya Sürahisi
Ürün / Ürün Grubu	:	Sürahi / Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	:	Mahreç işareti
Tescil Ettiren	:	Antalya Madeni Eşya Sanatkârları Esnaf Odası
Tescil Ettirenin Adresi	:	Güvenlik Mahallesi 282 Sok. No:16 Muratpaşa ANTALYA
Coğrafi Sınır	:	Antalya ili
Kullanım Biçimi	:	Antalya Sürahisi ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün ambalajı üzerinde kullanılamadığında, Antalya Sürahisi ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Antalya Sürahisi, Antalya Sürahisi, dışı cilalanarak parlatılan, içi kalay ile kaplanan ve geleneksel dövme bakırcılık tekniğinin karakteristik özelliklerini taşıyan bir sürahidir

Antalya Sürahisi ağız bölümü, boyun bölümü, sap, orta gövde bölümü, alt kuşak bölümü ve dip (taban) bölümünden oluşmaktadır.

Şekil 1. Antalya Sürahisinin bölümleri

Antalya Sürahisinin dip bölüm olarak adlandırılan zemine oturan taban kısmı, gövde yapısına oranla daha dar olup 4–6 cm çapındadır. Dip bölümden itibaren genişleyen gövde, sürahinin en geniş kısmını oluşturmakta olup çapı 12–14 cm aralığındadır. Boyun bölgesi dar bir yapıya sahip olup 5–7 cm çapındadır. Boyun bölgesinden itibaren dışa doğru genişleyen ağız kısmı, 8–10 cm çapında olup geniş oluklu bir formda üretilir. Bu karakteristik form Antalya Sürahisinin ayırt edici özelliğidir. El işçiliğiyle üretilen Antalya Sürahisi, örs ve çekiç kullanılarak ısıtma ve dövme yöntemiyle şekillendirilir. Sert, dayanıklı ve uzun ömürlü bir yapıya sahiptir. El işçiliği ve fabrikasyon sürahi üretiminde hammadde olarak 1 mm kalınlığında bakır levhalar kullanılır.

Antalya Sürahisi, tamamen işlemesiz olarak üretilebildiği gibi; üzerinde Selçuklu dönemine ait; geometrik motifler, Osmanlı ve İslam sanatına özgü iç içe geçmiş geometrik desenler ile bitki ve çiçek motifleri de yer alabilir.

Antalya Sürahisinin motifleme işlemlerinde, tek bir motifin sürahinin tüm dış yüzeyini simetrik olarak kaplayacak şekilde uygulanması mümkündür. Bunun yanı sıra, sürahinin dış yüzeyi belirli aralıklarla yatay kuşak

bölümlerine ayrılarak, her bir kuşak üzerine aynı veya farklı olmak üzere simetrik biçimde Tablo 1'de gösterilen motiflerin uygulanması suretiyle yatay kuşak düzeni motifleme gerçekleştirilebilir. Ayrıca, madalyon düzeni motifleme ile ana gövdenin tam ortasına büyük bir sekiz veya on iki köşeli yıldız ya da güneş motifi yerleştirilerek, bu motifin etrafına motifler simetrik olarak uygulanabilir. Serbest kompozisyon motifleme ile ana gövdenin tam ortasına büyük bir çiçek veya bitkisel motif yerleştirilir ve bu motifin etrafı başka motiflerle estetik bir bütünlük sağlayacak şekilde süslenebilir.

Antalya ilinde uzun yıllardır üretilen Antalya Sürahisi, ilin geleneksel bakırcılık kültürünü yansıtan önemli el sanatları ürünlerinden biri olup Antalya ili ile ün bağı bulunur.

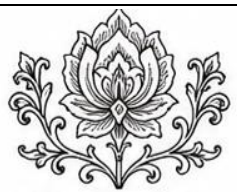
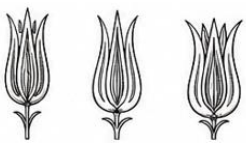
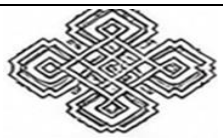

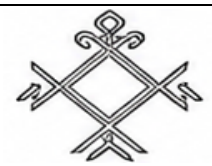
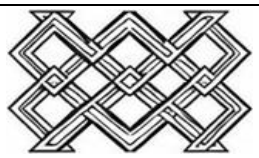
Şekil 2. Antalya Sürahisinin motifsiz ve motifli gösterimi

Şekil 3. Antalya Sürahisinde kullanılan motifleme düzenleri

Tablo 1. Antalya Sürahisinde kullanılan motifler ve özellikleri

Motif	**Görsel**	**Motif**	**Görsel**
Rumi: Kıvrımlı dallar, stilize yaprak ve sarmal formlar		Zencerek (Geçme): Süreklilik ve birlik anlamı taşır	
Hatayi: Stilize çiçek ve yapraklardan oluşan kompozisyon		Su Yolu: Su akışını temsil eden dalgalı bordür motifi	
Lale: Osmanlı döneminde yaygınlaşan lale formu		Koç Boynuzu: Güç ve koruyuculuğu simgeler.	

Karanfil: Sadakat ve sevginin sembolü		Eli Belinde: Bereket ve üretkenliği simgeler	
Gül: Hz. Muhammed'i simgeler		Bereket Motifi: Verimlilik ve bereket anlamı taşır	
Palmet: Hayat ağacı anlamı taşır		Yıldız Motifi: Yol gösterici ve koruyucu anlamı taşır	
Sekiz Köşeli Yıldız: Selçuklu sanatının karakteristik yıldız kompozisyonu		Hayat Ağacı: Yaşamın devamlılığını simgeler	
On İki Köşeli Yıldız: Çokgenlerin bir araya gelmesi ile oluşan kompozisyon		Selvi Motifi: Uzun ömür ve ölümsüzlüğün sembolü	
Geometrik Örgü: Sonsuzluk ilkesini simgeler		Rozet (Güneş): Güneşi ve yaşamı temsil eder	
Çintemani: Osmanlı sanatında güç ve hakimiyet sembolü			

Üretim Metodu:

El işçiliği ve fabrikasyon seri üretim sürahilerde 1 mm kalınlığında bakır levhalar sürahinin boyutlarına göre ölçülerek kesilir ve örs üzerinde çekiç ve tokmak yardımıyla dövülerek şekil verilir. Gövde, boğaz ve ağız kısmı aşamalı olarak şekillendirilir. Dövme işlemi sırasında bakır, sert yapının önlenmesi amacıyla belirli aralıklarla tavlanır; bu işlem bakırın ocakta ısıtılarak yumuşatılmasıyla gerçekleştirilir. Sürahinin gövde, ağız gibi parçaları ayrı hazırlanmışsa, bu parçalar bakır kaynak yöntemiyle birleştirilir. Kulplar ise genellikle perçinleme yöntemiyle

gövdeye sabitlenir. Kakma ve kabartma tekniğiyle süslenen sürahilerde motifler, çekiç ve çelik kalem kullanılarak elle işlenir. Bu süslemelerde Selçuklu, Osmanlı ve İslam sanatına özgü geometrik desenler ile bitkisel motifler uygulanabilir. Şekillendirme ve süsleme işlemleri tamamlandıktan sonra sürahiye polisaj (zımparalama ve cilalama) işlemi uygulanarak yüzey pürüzsüz ve parlak hale getirilir.

Antalya Sürahisi, el işçiliğiyle üretilebildiği gibi endüstriyel ölçekte seri üretim yöntemiyle de üretilebilir. Seri üretimde bakır levhalar, baskı ve şekil verme işlemleriyle kalıplar kullanılarak biçimlendirilir; kakma ve kabartma işlemleri de kalıp yöntemiyle gerçekleştirilir. Bu yöntemde taban, gövde ve boyun kısımları ayrı ayrı kesilerek kalıplarda şekillendirilir, ardından parçalar kaynakla birleştirilir. Birleştirme noktaları zımparalanarak düzeltilir, ürün cilalanarak parlatılır ve satışa hazır hale getirilir. Fabrikasyon motifleri elle yapılabildiği gibi baskı kalıpları ile de yapılabilmektedir.

Gerek el işçiliği gerekse seri üretim fabrikasyon üretim Antalya Sürahilerine son olarak kalaylama işlemi yapılır. Kalaylama işlemi şu şekilde yapılır:

Yeni üretilen bakırın üzerinde imalat aşamasından kalan çekiç izleri, doğrultma tozları ve metal yağları bulunur. Kap öncelikle ince bir zımpara veya sanayi tipi parlatma fırçalarından geçirilerek pürüzsüzleştirilir. Üzerindeki üretim yağlarından tamamen arındırılması için %50 suyla seyreltilmiş sülfirik asit ile yıkanıp kurulanır. Temizlenen sıfır bakır kap, kalay ocağının (harlı ateşin) üzerine oturtulur. Bakırın ısıyı emmesi ve kalayı eritmesi için 180-200°C sıcaklığa ulaşması beklenir. Isınan kabın içine saf kalay çubuğu değdirilir ve eriyen kalay parçasının içeriye yayılması sağlanır. Eritilen kalayın üzerine hemen bakırın ilk defa kalay almasını kolaylaştıran ve kalayın yüzeye bir ayna gibi yapışmasını sağlayan nişadır tozu serpilir. Kalın bir pamuk balyası ile eriyen kalay ve nişadır kabın iç yüzeyine dairesel, hızlı hareketlerle yayılır. Kalaylama biter bitmez kabın dış kısmı hemen soğuk suya daldırılır. Kabın iç kısmının suyla temas etmemesi gerekir. Bu ani soğutma sayesinde kalay tabakası sabitlenir, sertleşir ve parlak gümüşi rengini alır.

Kalaylama işleminden sonra Antalya Sürahileri satışa sunulur.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Antalya Sürahisi, coğrafi sınırda uzun bir geçmişe sahiptir. Antalya kültüründe ve ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Üretimi, coğrafi sınıra özgü nitelik taşır. Bu sebeplerle coğrafi sınırla ün bağı bulunan Antalya Sürahisinin tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleştirilir.

Denetleme:

Denetimler; Antalya Madeni Eşya Sanatkârları Esnaf Odasının koordinatörlüğünde; Antalya Madeni Eşya Sanatkârları Esnaf Odası, Antalya Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ve Antalya Esnaf ve Sanatkârlar Odasından konuda uzman birer kişinin katılımıyla 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından yapılır. Denetimler düzenli olarak yılda bir defa, gerekli görülen hallerde ve şikâyet üzerine ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; üretimde kullanılan bakırın et kalınlığının uygunluğu, Antalya Sürahisinin boyutlarının ve şeklinin uygunluğu; üretim metoduna uygunluk; motifli sürahilerde motiflerin uygunluğu ve Antalya Sürahisi ibareli logo ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.